

İZMİR ÖZEL TEVFİK FİKRET LİSESİ VE FEN LİSESİ

EDEBİYAT VE SANAT DERGİSİ

10⁰ YIL
YIĞ-IN

NO:3
HAZİRAN 2024

İsmail Kağan TÜZÜN

Defne ERGENE

Şimal AKGÜNER

Ece İpek PEHLİVAN

Berker ŞAYLAN

Füsün ÇELİK

Gökçe YILMAZ

Duru ALKIŞ

Melisa Almıla KAYABAŞ

İlke Zeynep DOĞRU

Defne KILIÇ

Ece KÖSTEM

Değerli okuyucularımız,

Yeni sayımızda, Cumhuriyetimizin 100. yılını kutlamanın coşkusu ve gururuyla karşınızdayız. Biliyoruz ki sanat, edebiyat, bilim ve kültür alanlarında atılan her adım, Cumhuriyetimizin ilerleme ve çağdaşlaşma yolundaki kararlılığının birer yansıması olmuştur. Bu yolculukta, ülkemizin her köşesinden yükselen sesler, farklı bakış açıları ve hikâyeler bir araya gelerek zengin bir mozaik oluşturdu. Edebiyat, bir yandan geçmişimizin izlerini taşıırken, diğer yandan geleceğimize dair umut ve hayalleri besledi. Cumhuriyetimizin yüz yıllık serüvenine edebiyat penceresinden baktığımız bu özel sayıyı Tefik Fikret Lisesinin sanatseverlerinin şiirleri, yazıları, söyleşileriyle zenginleştirdik. Bu anlamlı dönemde, Yığın Dergisi editörleri olarak siz değerli okurlarımızla birlikte olmanın mutluluğunu yaşıyoruz. Nice yüz yıllara, nice aydınlık yarınlara...

İyi okumalar ve gelecek sayılarda görüşmek dileğiyle...

İÇİNDEKİLER

- 01** Bir Ayağı Kırık Sandalye
Fusun ÇELİK (s.3)
- 02** 29 EKİM 1923
Defne KILIÇ (s.4)
- 03** Cumhuriyet'in Yolunda 100. Yıl
Şimal AKGÜNER (s.6)
- 04** Ellerde İstiklâl
İsmail Kağan TÜZÜN (s.7)
- 05** Benim Şiirim
Ece KÖSTEM (s.8)
- 06** Cumhuriyet'in Umudu
Gökçe YILMAZ (s.9)
- 07** Türkiye'nin Melodisinin 100. Yılı
Defne ERGENE (s.10)
- 08** Cumhuriyet'in Öncü Kadınları
Ece İpek PEHLİVAN (s.12)
- 09** Mustafa Kemal Atatürk Hakkında
Melisa Almıla KAYABAŞ (s.15)
- 10** Gibisin
Berker ŞAYLAN (s.16)
- 11** İşte O Kıyı
Berker ŞAYLAN (s.16)
- 12** Kayıp Neticeler
Duru ALKIŞ (s.17)
- 13** Işıl Madak'la Anlamsızlık Saati Üzerine
Fusun ÇELİK (s.18)
- 14** Levent Yüksel'le Sanat Üzerine
Melisa Almıla KAYABAŞ- İlke Zeynep
DOĞRU (s.20)
- 15** Önemli Türk Kadın Oyuncular
Ece KÖSTEM (s.22)
- 16** Greenpeace
Ece KÖSTEM (s.23)

Cumhuriyetimizin 100. yılı anısına düzenlenen kompozisyon yarışmasında birincilik ödülü almıştır.

Bir Ayağı Kırık Sandalye

Cumhuriyet'in 100. Yılı... Özgür oluşumuzun üstünden ne kadar da çok yıl geçmiş... 1789 Fransız Devrimi'yle dünya tarihine giren bu kavram bugünlerde herkesin dilinde, doğal olarak herkesin kendine göre bir bakış açısı var. Cumhuriyetin ne demek olduğunu bilmeyip savunanlar ya da onu özünden koparıp kutsallaştıranlar var. Peki, doğrusu ne?

Öncelikle bizim gençler olarak cumhuriyet kavramını doğru bilip sorgulamamız gerekiyor. Cumhuriyetin hangi tarihsel koşullarda ve hangi zorluklarla ilan edildiğini biliyor muyuz? O günlerden günümüze hangi aşamalardan geçtiğini, tıkanıldığını ya da sekteye uğradığını merak ediyor muyuz? O dönemdeki gençlerin cesaretine, düşünce dünyasına, vatanseverliğine sahip olabilir miyiz? Günümüzde onlar gibi bir savaş içinde değiliz diyebilirsiniz fakat sizlere yanıldığınızı söylemem gerekir. Biz 21. yüzyılda bilgi ve teknoloji savaşı içindeyiz. Her konuda dünya gençleri ile yarışabilmeliyiz.

Mustafa Kemal de bizler gibi bir gençti; coşkulu, cesur, haksızlıklara göz yummayan bir genç. Onun aklında cumhuriyet tasarısı vardı, haksız yönetimi istemiyordu. O aklındakini başarıyla uyguladı, bizleri gelişmiş uygar ülkeler düzeyine çıkardı. Ne yazık ki; yavaş yavaş niteliğimizi kaybediyoruz, kendi aramızda çatışıyoruz, başka ülkeler tarafından kullanılıyor. Mustafa Kemal'in cumhuriyet anlayışı bu kadar kolay unutulmamalı, sadece bayramlarda hatırlanan bir gün olarak kalmamalı. Günlük hayatımızda bir Türk gencini, bir Türk kadını nasıl temsil ettiğimizi düşünmemiz gerekiyor. Okuyor muyum? Sorguluyor muyum? Bilimle, sanarla, edebiyatla uğraşıyor muyum? Bunları düşünmezsek cumhuriyetimizin adını kendi çıkarları için kullananlar tarafından yönetilmeye devam edeceğiz.

Peki, Cumhuriyet tek başına yeterli bir kavram mıdır? Hayır. Demokrasi, hukuk, lâiklik gibi kavramlar olmadığında cumhuriyet anlamını yitirmeye başlar. İnsan hakları, kadın-erkek eşitliği gibi başka kavramlar da eklenebilir. Bu da bizi demokrasi kavramına götürür ki cumhuriyetin olmazsa olmazı demokrasidir. Dünyaya baktığımızda cumhuriyet ile yönetilen her devletin lâik, adil ve eşit olmadığını, monarşiyle yönetilen her devletin de kötü olmadığını görürüz. Örneğin, İran ve İngiltere'yi karşılaştıralım. İran cumhuriyetle, İngiltere anayasal monarşiyle yönetilmekte. Hangi ülkede yaşamayı tercih edersiniz diye sorsam çoğu kişi İngiltere'yi seçer. Bu örnek bize asıl önemli olanın kavramlar ve yönetim şekillerinin değil; demokrasi, hukuk ve laikliğin ne ölçüde uygulandığının önemli olduğunu gösteriyor. Bizler Atatürk'ün emanet ettiği ve en güzel hediyesi olan cumhuriyeti, her zaman korumalı ve kollamalıyız. Tüm dünyaya da cumhuriyet ile yönetilen bir devletin nasıl olması gerektiğini göstermeliyiz. Unutmayalım ki; demokrasi, lâiklik, ve hukukun olmadığı bir cumhuriyet, ayağı kırık bir sandalyeye benzer. Sallanır ve asla kullanışlı olamaz.

Faizun Çelik

29 EKİM 1923

Yavaş yavaş pis yatağından doğruldu. Üşüyordu, çünkü battaniyesi yoktu. En azından yatağının olduğuna şükran duyuyordu. Arkadaşlarının çoğu yerde yatıyordu. Ülke sefillik içinde. Her sabah aynı güneş, aynı rutin, aynı vaatler, değişmeyen o “modern hayata ayak uydurma” çabası. Nasıl başaracaklardı? Yıllarca zenginliği tadıp aniden fakirlik ve sefilliği tatmış olan halka nasıl yeniliği benimsetebileceklerdi? Halk bunu kaldırabilir miydi? Kendisi gibi 9 yaşındaki bir çocuk bile bu kadar umutsuz ise halkın geri kalanı ne kadar umutlu olabilir? İşte o, her sabah uyandığında bu düşüncelerle uyanıyor, bu düşüncelerinin günün geri kalanında kafasını kemirmesine izin veriyordu. Ama şimdi bu düşüncelerden sıyrılıp yegâne görevini yerine getirmesi lazımdı.

-Ahmet! Bir koşu Mehmet abinden bi ekmek kapıver.

-Anne, dün ekmek yedik zaten. Bu sabah süt alayım, daha ucuz.

İşte, yine başlıyoruz. Sefilliğin getirdiği o para harcamama çabası. Annesi utanıyor. Ancak onun umurunda değil. Çünkü biliyor ki herkes fakir ancak herkes göstermemeye çalışıyor. Herkes değişmeye çalışıyor. Ahmet bu düşüncelerle evden çıktı. Mehmet abinin bakkalına doğru yürümeye başladı.

-Günaydın Mehmet abi, hayırdır, yüzünde güller açıyor.

-Evladım duymadın mı? Bugün cumhuriyet ilan edilecekmiş.

-Cumhuriyet mi?

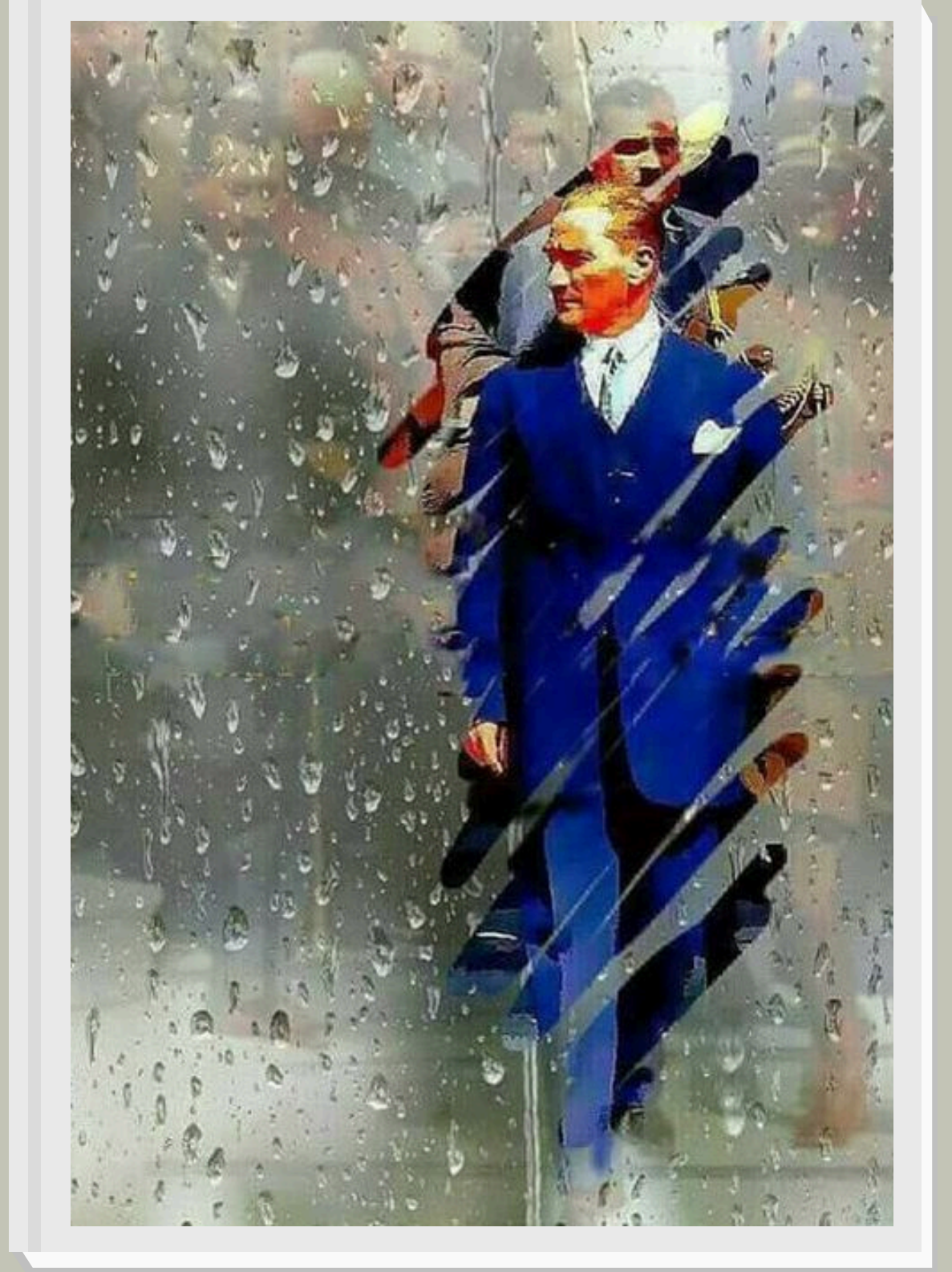
-Evet, hatta meclis şimdiden toplanmaya başlamış!

Ahmet inanmıyordu. Tabii, inanmayacak ya nasıl inansın? İlk, gözleriyle görmeliydi. Sonuçta bu tip haberlerin çoğu yalandı. Bakkalın yanındaki yokuştan hızla indi. Nedense içinde bir his vardı. Sevinç. İşte bu beklenmedikti. Her zamanki gibi yine cumhuriyet ilan edilecek diyorlardı işte. O zaman neden bu sefer mutluydu? Belki sadece hızla koştuğu için salgıladığı adrenalindi. Sonuçta bakkala geri döndüğünde yine somurtan Mehmet abiyi sandalyede otururken bulacaktı. Bu düşüncelerle koşarken etrafındaki bağışmaları fark etmemişti. Kulak kabarttı seslere. Sesler ve insanlar gittikçe artıyordu. Gittikçe artan kalabalığın içinden sıyrıldı ve sonunda kürsüyü net bir şekilde görebilecek bir konuma geçti. İşte, o adam. Herkese her şeyi yapabileceğini düşündüren dik duruşu ve özgüveni ile kürsüde durup bir şeyler diyordu. Bilmediği terimler kullanıyor, her kelimesinde insanların daha da merakla ve coşkuyla haykırmasını sağlıyordu. Neydi insanları bu kadar heyecanlandıran? Yoksa gerçekten oluyor muydu? Ahmet biraz daha bekledi kürsünün yakınlarında. İnsanların yüz ifadelerine bakarak ne olup bittiğini anlamaya çalışıyordu. Pek başarabildiği söylenemezdi ama yine de insanların ifadelerinden okunabilen kesin bir şey vardı: Yabancı olan şeyi istekle kabul etme arzusu. Ahmet anlamıştı. Yavaş yavaş bakkala geri döndü. Mehmet abinin sandalyesinde kızı Gülşen oturuyordu. Ahmet ekmeklerin en güzellerinden bir tane alıp Gülşen'in yanına gitti.

-Gülşen, ben galiba bugün de bir tane ekmek alacağım.

100 YIL SONRA

Yavaş yavaş kalktı yatağından Latife. Her zaman yaptığı gibi takvimi açıp bugün özel bir gün olup olmadığını kontrol etti. Arkadaşlarından birinin doğum gününü kaçırmak istemezdi sonuçta. Ah, tamamen aklından çıkmıştı: 29 Ekim. Bugün kesinlikle dedesinin mezarını ziyaret etmeliydi. Hızlıca hazırlanıp çıkmadan televizyona göz gezdirdi. Yine kavgalar. Şu şuna şunu demiş, bu buna bunu demiş, bu buna bunu demiş diye şunun müttefiği ile gergin anlar yaşanmış. Hep aynısı. Latife ceketini sırtına geçirip dışarı çıktı. Bugün de iştahı yoktu. Sokakta yatan kadından birkaç soluk kırmızı ve beyaz gül satın alıp mezarlık yoluna gitti. Özgürlük Mezarlığı. Girişten ses çıkarmamaya dikkat ederek geçti.

Ne kadar ilerlersen sessizliğin sesi bir o kadar duyulur hale geliyordu. İşte bu yüzden kimse bu mezarlığa girmek istemiyordu. Kimse yaptıklarından dolayı atalarının yüzüne bakmaya cesaret edemiyordu. Ancak en büyük ayıpları, yaptıklarını devam ettirmektir. Usulca dedesinin mezarına doğru yürüdü Latife. Bu mezarlıkta zamanında Ata'mıza büyük hizmetler sunmuş kişiler yatardı ve dedesi de bu şahıslardan yalnızca bir tanesiydi.

Elindeki bezi aldı ve mezar taşını özenle sildi. Ortaya altın harflerle Ahmet Saygın yazısı çıktı. Latife mezarı temizlemeye devam etti. Şöyle bir etrafına bakındı. Herhalde aralarında en temiz mezar, dedesinin mezarıydı. Kimse gelip saygı niyetine temizlemeye bile yeltenmemişti. Bu görüntü kirliliğini tek güzelleştiren şey, karşıdaki mezarın dibine sabitlenmiş soluk bir Türk bayrağıydı. Onu da bir önceki 29 Ekim'de buralara uğrayan bayrak satan küçük bir çocuk bu yalnız ruhlara acıyıp koymaya karar vermişti. Bayrak yırtık, soluk ancak tek parça halinde durmaya devam ediyordu. Bayraklar ülkelerini temsil edermiş. Ne kadar doğru bir cümle. O anda Latife'nin aklına bir fikir gelir. Eşyalarını alıp mezardan ayrılıp meydana doğru yürümeye başladı.

Etrafta gördüğü çöpler ve yerde yatan insanlar arasından büyük bir mahcubiyet içinde geçti. Cebinizde para varsa başkalarının yapmadığı bu para verip yardım etme işlevini siz gerçekleştirirsiniz. Yoksa mahcubiyet ile yolunuza devam edersiniz. Latife bu düşüncelerden kurtulmak için yoldaki ilanlara dikkatini vermeye çalıştı, ama nafile. İş yerlerinin çoğu batmaya yüz tuttuğu için artık yeni göz boyama teknikleri geliştirmeye çalışıyordu. Ama boşuna. Çünkü ne alıcının, ne de satıcının parası kalmıştı. Bu sefil caddeyi tek modern gösteren şey, etraftaki siyasal ilanlar idi. Her birinin diğer ilanları arkasında bırakacak güzellikleri, dikkat çekici yazıları vardı.

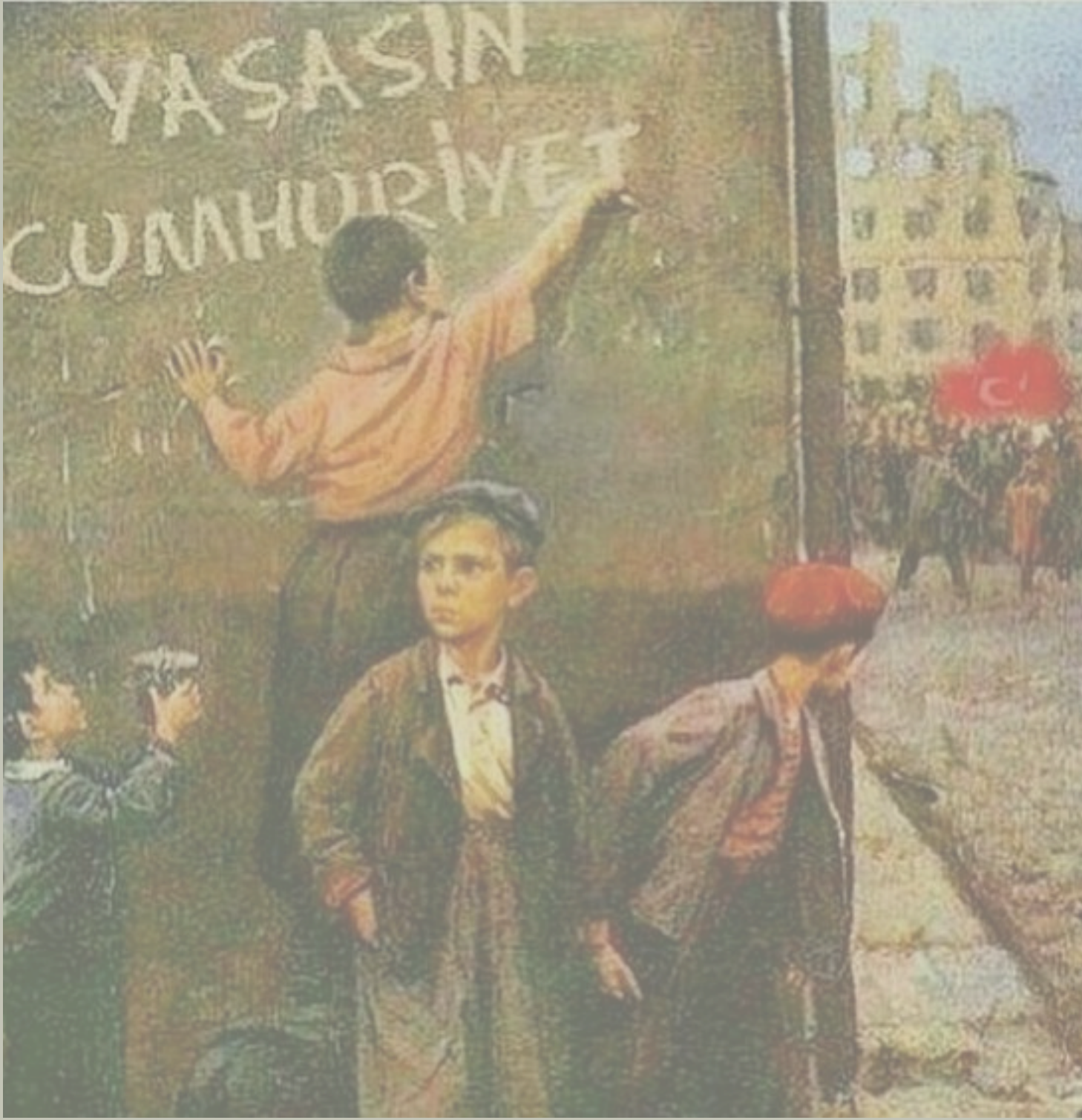
Her birinin diğer ilanları arkasında bırakacak güzellikleri, dikkat çekici yazıları vardı. Bazı insanlar, bu ilanları çıkartıp kendi iş ilanlarını asmaya çalışıyor, bazıları da bu ilanları soğuktan korunmak için üzerine yorgan niyetine örtüyorlardı. Çünkü bu ilanlar onlara hiçbir anlam ifade etmiyordu Neden? Nedeni, bu sokağı kendine ev edinmiş kimse okuma yazma bilmiyordu. Latife sokağın sonundaki dükkana girip bir yapıştırıcı aldı. Çıkarken kalan son sigarasını içen satıcıya bir göz gezdirdi. O bile hatırlamıyordu bugünün anlam ve önemini demek? Hep böyleydi zaten, umut etmek hataydı. Hızla sokaktan ayrıldı ve yine mezarlığa gitti. Önünde bayrak asılı mezarı aradı gözleri. Ve işte, ordaydı. Cebindeki yapıştırıcıyı çıkardı ve bayrağın yanına gitti. Sapından çıkmak üzere olan bayrağı sapına geri yapıştırdı. Güzel, en azından gelecek yıla kadar dayanırdı artık.

Hava soğumaya başladı, artık eve dönse iyi olurdu.

Defne KILIÇ

Cumhuriyet'in Yolunda 100. Yıl

Cumhuriyet nedir? Cumhuriyet sadece egemenliğin millete ait olduğu bir devlet şekli demek midir? Cumhuriyetin tanımı gerçekten bu kadar basit midir sizce? Cumhuriyet'i bu kadar basite indirgemek doğru mudur? Cumhuriyet; özgürlük, eşitlik, adalet ve bağımsızlıktır. Cumhuriyet, milletin egemenliği üzerine inşa edilmiş bir yapıttır. Her vatandaşın eşit haklara sahip olduğu bir toplumun sembolü, temel bir taşıdır. Onun çatısı altında, farklılıklar bolluk olarak görülür ve her birey özgürce düşünme ve düşüncelerini ifade etme hakkına sahiptir. Cumhuriyet, geçmişi saygıyla anarken geleceğe umutla bakmayı simgeler. Onun temelleri, başta Mustafa Kemal ATATÜRK olmak üzere, atalarımızın mücadeleleri ve azimleri ile atılmıştır.

Gelecekteki kuşaklara daha iyi bir Türkiye bırakma isteği, Cumhuriyetin varlığını sürekli kılar. Cumhuriyet bir milletin umudu, gururu ve ortak değerlerinin sembolüdür. Onun adı, milletin birliğini ve istikbalini temsil eder. O, her bir vatandaşın kalbinde yaşattığı en yüce emanettir. Cumhuriyet; insanların umutlarının, özgürlüklerinin ve hayallerinin somutlaştığı bir yaşam biçimidir.

Cumhuriyet; sadece bir yönetim şeklini değil, insanlık ideallerinin ve değerlerinin bir simgesidir. O, tarihi bir geçmişin izlerini omuzlarında taşır aynı zamanda geleceğe dair bir ilerlemeye yol gösterir.

Cumhuriyet; adaletin, eşitliğin ve insan haklarının yüceltildiği bir düşünce dünyasıdır. Onun her kelimesi, insanların kendi kaderlerini yazabileceği bir özgürlük romanıdır. Cumhuriyet, her bir vatandaşın özgürce düşünebildiği ve kendini ifade edebildiği bir ortamın sembolüdür. Onun gücü, insanların farklılıklarını kucaklamasında ve bir arada daha güçlü olmalarında yatar. Cumhuriyet; sevgi, saygı ve dayanışma temelinde yükselir, gelişir.

Her ne kadar harfle yazılmasa da Cumhuriyet gülümsemeleri, mutlulukları, umutları ve gözyaşlarını içinde barındırır. Onun varlığı, insanların daha iyi bir dünya yaratma isteğinin bir ifadesidir. Cumhuriyet; bir milletin geleceğe olan sonsuz güvenini, sevgisini barındırır ve herkesin kalbinde bulunan bir hazine olarak parlar. Cumhuriyet bize bırakılan en büyük mirastır. Bu mirası korumak ve daha da ileriye taşımak, bizim yegâne görevimizdir. Cumhuriyetimizin 100. yılında, gelecek kuşaklara daha aydınlık daha adil ve daha özgür bir Türkiye bırakmak bizim en büyük sorumluluğumuzdur. Bu önemli dönemde Cumhuriyetin kurucusu olan Mustafa Kemal ATATÜRK'ü; onun ilke ve devrimlerini, biz Türk Gençlerine emanet ettiği bu ülkeyi; içinde bulunduğumuz koşullar ne olursa olsun, sürdüreceğiz, ileriye taşıyacağız ve asla unutmayacağız.

Şimal AKGÜNER

Ellerde İstiklâl

On, elli, yetmiş beş, yüz;
Her yaştan dökülmedi mi o kan; süzül süzül,
Geldi yirmi üç, güldü mü o yüz?
On, elli, yetmiş beş, yüz;

On, elli, yetmiş beş, yüz;
Adım adım geldik de bitti mi güz,
Sağda solda kalmadı mı hiç kir, pürüz?
On, elli, yetmiş beş, yüz;

On, elli, yetmiş beş, yüz;
Son mu, devam mı bu örüntü?
Sürdürürüz,
Yok mu yürekte onur, elde güç,
Durmasın; on, elli, yetmiş beş, yüz!..

İsmail Kağan TÜZÜN

Benim Şiirim

Ölü çiçekleri sulamıyorum artık,
Yeni baharlar yazıyorum.
Dilimin sınıırıysa umudum,
Gizli hecelerimi soluyorum.
Yüzümü vermem kimselere,
Ben ateşi taşıyorum.
Kor kırmızı yüreğimde,
Sarı alevler tutuyorum.

Kaybolmuş ruhların gururuyla,
Her adımımı duyuruyorum.
Tüm gençlikle yürürken,
Elimde fener var korkmuyorum.
Bazen sesimiz kısılıyor,
Biliyorum.
Çehreler solduğunda,
Benim şiirimi okuyorum.

Ece KÖSTEM

Cumhuriyetimizin 100. yılı anısına düzenlenen şiir yarışmasında üçüncülük ödülü almıştır.

Cumhuriyet'in Umudu

Umut nedir?

Umut bir kadının kahkahasıdır

Umut bir çocuğun gülümsemesidir

Umut bir gencin hayalleridir

Umut en büyük acıda birlik olmaktır

Umut yaşama sevincidir

Umut sonuna kadar çalışmaktır

Umut yaşamak inadına yaşamak

Umut cumhuriyeti yaşatmaktır.

Umut nerededir?

Umut Şahika Ercümen'in nefesindedir

Umut Filenin Sultanları'nın topundadır

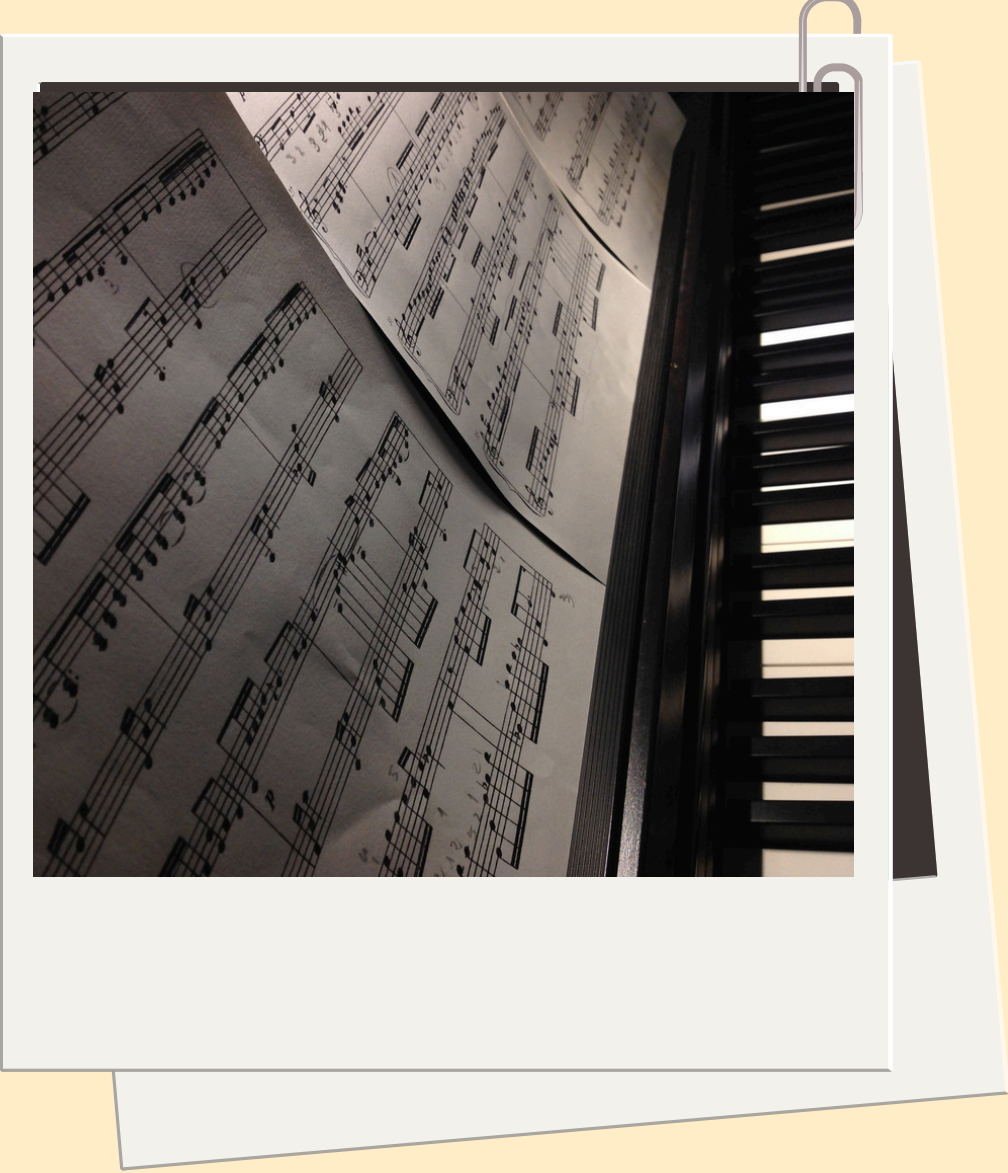
Umut Mete Gazoz'un okunun ucundadır

Umut Fazıl Say'ın notasındadır

Umut Türkan Saylan'ın kızlarındadır

Umut Cumhuriyettedir.

Gökçe YILMAZ

Türkiye'nin Melodisinin 100. Yılı

29 Ekim 1923'te Cumhuriyet'in ilan edilmesiyle tarihinde yepyeni bir sayfa açan Türkiye, yönetim şeklinden eğitim sistemine kadar pek çok köklü değişikliği de beraberinde getiren bu yeni rejimle yoluna devam eder. Cumhuriyet ile birlikte gelen inkılaplar, Türkiye'nin yeni yüzünü bir an evvel tüm dünyaya göstermek için birer birer halka tanıtılır ve uygulanmaya başlanır. Elbette güzel sanatlar ve sahne sanatlarının yanı sıra müzik de Türkiye'nin Batı'ya açılma gayretinin eserlerinden biri olarak bu gelişimdeki yerini almıştır.

Sanatın en önemli kollarından biri olan müzikte dünya akımlarına ayak uydurmak ve Türk müzikçilerini köklü bir Avrupa geleneği olan konservatuvar eğitimi ile tanıştırmak Türkiye'de yepyeni bir dönemi başlatmak için 1924 yılında çıkan Tevhidi Tedrisat Yasası (Eğitim Yasası) ile birlikte ilk müzik öğretmeni okulu olan ve ilk kuşak besteci ve yorumcularımızı yetiştiren Musiki Muallim Mektebi (Müzik Öğretmen Okulu) açılmıştır. İstanbul'da faaliyetini sürdüren saray orkestrası ise, yeni başkent Ankara'ya taşınarak Riyaseti Cumhur Musiki Heyeti (Cumhurbaşkanlığı Müzik Topluluğu) adını almıştır. Bu gelişmelerin hemen ardından, iki yıl sonra, 1926 yılında İstanbul'da, Meşrutiyet döneminde Dârülelhân adı ile açılan konservatuvar, batı müziği eğitimi veren Belediye Konservatuvarı'na (Bugünkü İstanbul Üniversitesi Devlet Konservatuvarı) dönüştürülmüştür. Aynı yıl, halk ezgilerinin derlenip notaya alınması ve arşivlenmesi işlerini yürütmek amacıyla İstanbul'da Tesbit ve Tasnif Kurulu oluşturulmuştur. Bu arada Riyaseti Cumhur Musiki Heyeti, dört aylık bir Avrupa turnesi ile kurulan yeni devletin kültürel varlığını temsil etme görevini üstlenmiştir.

Açılan yeni müzik okulları ve diğer kurumlar bir yıl içinde serpilerek ürünlerini vermeye başlamış, 1925 yılında Avrupa'daki çeşitli konservatuvarlara giden Türk müzikçileri, Musiki Muallim Mektebine atanmışlardır. 1927'den itibaren çeşitli marşlar ve çoksesli şarkılardan oluşan bir repertuar oluşturulmuş, 1930 yılından itibaren ise çağdaş besteleme teknikleri ile ilk eserler vermeye başlanmıştır. Tüm bu gelişmelerin, ülkenin her yerinde benimsenmesi ve anlatılabilmesi için 1932 yılında Halkevleri kurulmuştur. Riyaseti Cumhur Musiki Heyeti de aynı yıl Milli Eğitim Bakanlığına bağlanarak Riyaseti Cumhur Filarmoni Orkestrası olan yeni adı, Atatürk tarafından onaylanmıştır. Orkestra şefi Osman Zeki Üngör'ün görevinden ayrılmasından sonra Ahmet Adnan Saygun kısa bir süre bu orkestrayı yönetmiş, 1935 yılında ise Dr. Ernst Praetorius, bu kurumda 1946 yılında dek sürdüreceği şeflik görevine başlamıştır. Kısa süre içinde isimleri ve yaptıkları işler ile kendilerini yurt içi ve yurt dışında az da olsa göstermeyi başaran bu okullar ve kurumların başarıları ile Türkiye'de müzik inkılabı birinci dönemini tamamlamıştır.

1935 yılında Güzel Sanatlar Genel Müdürlüğü, 1936 yılında ise 2. ve 3. kuşak bestecilerimizin yetiştiği Ankara Devlet Konservatuvarı kurulur. Aynı yıl, Musiki Muallim Mektebi bir bölüm olarak Gazi Terbiye Enstitüsüne bağlanmış ve başına yine bir Alman müzikçi olan Eduard Zuckmayer getirilmiştir. Aynı yıl, Ekrem Zeki Ün; geleneksel Türk müziği perde sistemi ile ilk yaylılar dördlüsünü bestelemiştir. 1936 yılında Türkiye'yi ziyaret eden Avrupalılar'ın sadece konservatuvar konusunda tavsiye vermek değil, daha başka işlerle de meşgul olduklarını görmekteyiz. Macar besteci ve etnomüzikolog Béla Bartók bu yılda Türkiye'ye gelmiş, Anadolu'nun çeşitli yörelerinde halk müziğinin derlenmesi ve değerlendirilmesi konusunda araştırmalar yaparak başta Ahmet Adnan Saygun olmak üzere, müzikçilerimizle fikir alışverişinde bulunmuştur. Bunun sonucunda, 1938 yılında, Ankara Devlet Konservatuvarı bünyesinde Türk Halk Ezgileri Arşivi kurulmuştur. Aynı yıl, Askeri Mızıka Okulu açılmıştır.

Türkiye’de müzik devrimi, kuşkusuz kendilerini müziğe ve Türk müziğinin ilerlemesine adanmış besteci ve icracıların sayesinde hayata geçmiştir. 1940’lı yıllardan başlayarak yazdıkları eserlerle dünyaya da adlarını “Türk Beşleri” olarak duyuran ilk kuşak bestecilerimizden önce, hem besteci hem de araştırmacı kimlikleri ile Cumhuriyet ile birlikte çağdaş müziğimize temel taşları koyan müzikçilerimizi de anmak gereklidir. Halil Bedii Yönetken (1899-1968), Mahmut Ragıp Gazimihal (1900-1961), Cevat Memduh Altar (1902-1995), Dr.Suphi Ezgi (1869-1962) ve Rauf Yekta Bey (1871-1935)in yanı sıra, Muzaffer Sarısözen (1899-1963) ve Ahmet Kudsi Tecer (1901-1967) gibi değerli araştırmacılar, ilk kuşak Türk bestecilerinin yetişmeleri konusunda emeği geçen müzikçilerimizdir. (bkz. Biyografiler-b, Cumhuriyet Dönemi ve Müzik İnkılabının ilk İsimleri) Müzik yazarı, araştırmacı ve eğitimci Halil Bedii Yönetken’in tâbiri ile Türk Beşleri olarak tanınan bestecilerimiz ise; Cemal Reşit Rey (1904-1985), Hasan Ferit Alnar (1906-1978), Ulvi Cemal Erkin (1906-1972), Ahmet Adnan Saygun (1907-1991) ve Necil Kâzım Akses’dir (1908-1999). Türk Beşleri, Cumhuriyet döneminde başlatılan “Batı müziğinin yaygınlaştırılması ve kurumsallaşması” çalışmalarına en çok katkıda bulunan müzikçilerimiz olmuşlardır. Başlarda ulusalcılık akımından yola çıkarak halk müziği motiflerini de kullanmışlardır. Ancak sonraları bu özellikleri geri planda kalmış ve her biri özgün müzikal dilini geliştirmiştir. Türk Beşleri, Avrupa konser salonlarında da duyurulan 20. yüzyıl Türkiye’sinin müziğinin ilk temsilcileri olmakla beraber, konservatuvarlarda yetişen 2. ve hatta 3. kuşak bestecilerimizin de öğretmenleri olmuşlardır.

İkinci kuşak 20. yüzyıl Türk bestecileri olarak andığımız isimler arasında, elektronik müziğin dünya çapındaki öncülerinden Bülent Arel (1919-1991), çağdaş müzik akımlarının Türkiye’deki usta temsilcisi İlhan Usmanbaş (d.1921), yazdığı müziklerin yanı sıra eserlerinin konuları ile de önemli bir yere sahip olan Nevit Kodallı (d.1924), elektronik müzikleri ve yazdığı makale ve kitapları ile tanınan İlhan Mimaroglu (d.1926), başarılı orkestra şefliği ve Anadolu ezgileri üzerine yazdığı eserleri ile Ferit Tüzün (1929-1977), eserlerinin yanı sıra değerli pedagojik çalışmaları ile müzik eğitiminin ilerlemesine büyük katkıları olan Muammer Sun (d.1932), artık Türk müzikçilerinin de evrensel boyutta eserler yazdığını eserleri ile gösteren Cengiz Tanç (1933-1997) ve besteci, yazar ve eğitimci olarak Türk müziğinin ilerlemesine hayatını adanayan Yalçın Tura gibi önemli isimler vardır. Bu sanatçılarımız, eserleri ile Türk Beşlerinin hemen ardından, hem çağdaş sanatı içine iyice sindirmeyi başaran Türkiye’de hem de Avrupa ve Amerika’da isimlerini duyurmuşlardır. 20. yüzyılın ortalarına geldiğimizde ise, bugün 3. kuşak Türk bestecileri olarak söz ettiğimiz Okan Demiriş (d.1942), Sarper Özsan (d.1944), İstemihan Tavioloğlu (d.1945) ve Ali Darman (d.1946) ile karşılaşırız. Bu sanatçılarımızı takip eden 4. kuşak bestecilerimiz ise, her biri bugün başarılı eserleri ile dünya çapında tanınan değerli isimlerdir. Meliha Doğuduyal (d.1959), Hasan Uçarsu (d.1965), Mehmet Nemutlu (d.1966), Ali Özkan Manav (d.1967) ve İleriş Sun (d. 1961) eserleri ile dünyanın prestijli beste yarışmalarında ödüller kazanırken bir yandan da yeni yüzyılın Türk bestecilerini yetiştirerek müzik eğitimine de değerli katkılarda bulunmaktadır.

Tüm bunlar ulu önderimizin müziğe verdiği önemin bence en önemli örnekleri. Günümüz Türkiye’sinde hâlâ müziğin toplumsal hayatımızda çok önemli bir yeri olduğu görülebilir. Fakat geçmişteki müzik ile şimdiki müziğin farkının iyi mi kötü mü olduğu tartışılır. Şimdiki gençlerin sevdiği müzikler, diğer kuşaklardan oldukça farklı. Mesela aşk ile ilgili şarkılarda “Bak pervanelere döndüm seni görünce...”(Pervane-Bana Ellerini Ver/ Özdemir Erdoğan) den “Ah, şu sarışın kızlar. Görürüm, kalbim sizler...”(Sezen Aksu/Lvbel C5)a olan geçiş çoğu yetişkini rahatsız etmekte gibi görünüyor. Tabii insanların zevkleri ve tercihleri zamanla değişiyor, bu konuya bir itirazım yok. Taş devrinde değiliz sonuçta değil mi? Sadece günümüz gençlerinin klasik müziğe olan ilgisinin azalması bence çok üzücü bir durum...

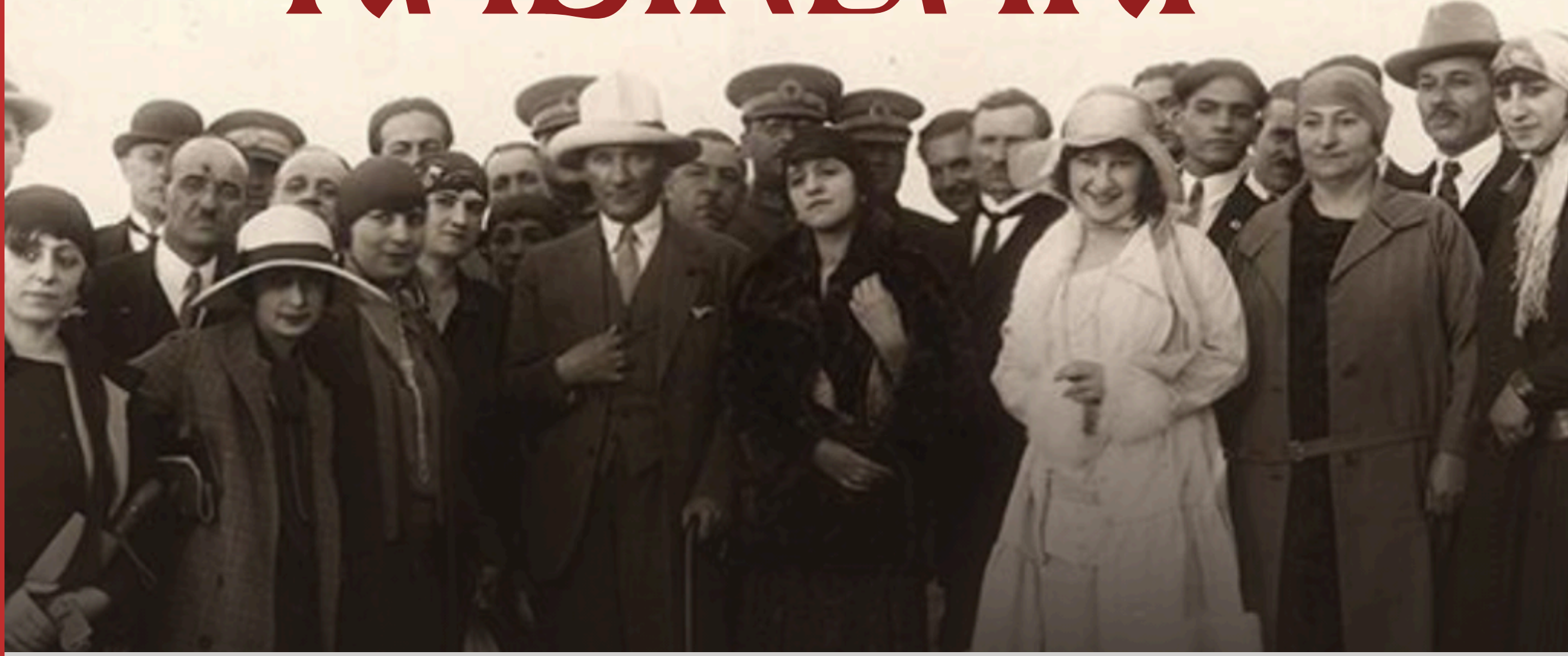
Defne ERGENE

Cumhuriyetin

Öncü KADINLARI

10*

“İnsan topluluğu kadın ve erkek denilen iki cins insandan mürekkeptir. Kabil midir ki, bu kütlenin bir parçasını ilerletelim, ötekini ihmal edelim de kütlenin bütünlüğü ilerleyebilsin? Mümkün müdür ki, bir cismin yarısı toprağa zincirlerle bağlı kaldıkça öteki kısmı göklere yükselebilsin?”

H. Atatürk

Füreyâ Koral

Cumhuriyet ateşini toprak kille buluşturup coşkuyla harmanlayan, Türkiye'nin ilk kadın seramik sanatçısı ve çağdaş seramiğin öncüsü Füreyâ Koral. Mustafa Kemal'i ilk görüşünden beri Mustafa Kemal'e, cumhuriyete, çağdaş yaşama, bağımsızlığa ve devrime olan aşkını içinde muhafaza etmiş bir cumhuriyet kadını.

Füreyâ Koral ileride hayatının tutkusu ve içindeki sanatçı ruhun dışavurumu haline gelecek olan kille ilk defa verem teşhisinin ardından yatırıldığı İsviçre'deki bir sanatoryumda, teyzesinin can sıkıntısıyla baş edebilmesi için gönderdiği seramik materyalleri ile tanışmış ve bir daha hiç bırakmamıştır.

Aynı hayatındaki zorluklarla başa ettiği gibi kille kararlılıkla hükmeden Füreyâ Koral, Seramiğe halk geleneğinin dışında bir bakış açısı kazandırmış ve hayatı boyunca bir sürü sergi ve esere imza atmasının yanında “çalışmaları 1955'te Cannes Milletlerarası Sergisi'nde Gümüş Madalya, 1962'de Prag Milletlerarası Sergisi'nde Altın Madalya, 1967'de İstanbul'da Gümüş Madalya, Washington Smithson Enstitüsü'nde ödül, Fransa'daki Vallarius bienalinde onur diploması, 1981'de Kültür Bakanlığı Özel Ödülü, 1986'da Sedat Simavi Vakfı Plastik Sanatlar Ödülü ile ödüllendirilmiştir.

Leyla Gencer

20. yüzyılın en muhteşem sopranosu, batının ve özellikle La Scala operasınının ünlü “La Diva Turca”sı, “La Gencer”i, “La Regina”sı, sesini operanın en uç noktasına kadar ulaştırarak “prima donna”sı ve son olarak tüm baskı ve tekliflere rağmen ne adını ne de Türkiye Cumhuriyeti tabiiyetini değiştirmeyi reddeden gerçek, mücadeleci, sanatkar bir cumhuriyet kadını ve çağdaş bir “Türk hanımefendisi” Leyla Gencer.

Etkilenilecek, anlatılacak bir hikâyeye ve demir gibi bir karaktere sahip; güçlü olduğu kadar dominant bir kadın olan Gencer ilk olarak 1946’da bir koroda solist olarak başladığı tam otuz üç yıllık opera kariyerine altmış farklı opera sahnesinde yetmiş üç farklı “Prima Donna” sığdırmış ve sayısı elliye varan ödüle layık görülmüştür. Kariyeri boyunca hiç duyulmayan ve bilinmeyen eserleri opera seyircisiyle tekrar tanıştırmış olan Gencer 1988 yılında Türkiye tarafından “Devlet Sanatçısı” unvanıyla onurlandırılmış ve 2004 yılında Darphane ve Damga Matbaası Genel Müdürlüğü tarafından 1000 yılın Türkleri özel koleksiyonunda adına 15.000.000 TL değerinde hatıra para basılmıştır.

Aramızdan ayrılışının üstünden 16 yıl geçmesine rağmen başlatmış olduğu ve üzerinde kendi ismini taşıyan Leyla Gencer Şan Yarışması 1995 yılından beri her iki yılda bir La Scala Tiyatrosu Sahne ve Gösteri Sanatları Akademisi Vakfı’nın işbirliğiyle İstanbul Kültür ve Sanat Vakfı tarafından düzenlenmeye devam edilerek yarışmada derece alan genç sanatçıların opera dünyasına kazandırılmaya devam edilmiştir.

Cahide Sonku

Türk sinemasının ilk kadın yönetmeni olarak kadının toplumdaki mevkisinin yerlerde süründüğü Osmanlı İmparatorluğu'yla yatıp devrimci ve çağdaş Türkiye Cumhuriyeti ile kalkan Türk halkına kadının toplumdaki ve iş hayatındaki yerini bir kez daha kanıtlayan sinemanın parlayan Yıldızı ve Sonku Film Şirketi kurucusu Cahide Sonku.

Çocukluk dönemi; Yemen'in Osmanlı'nın elinde çıkmasının ardından göç etmek zorunda kalmaları, babasının onları terk etmesi, kaldıkları paşa dedelerinden kalma konağın yanması sonucunda ucuz kira evlerde kalmak zorunda kalmaları, annesinin vereme yakalanması gibi bin bir zorlukla mücadele etmekle geçen Cahide Sonku tüm bunlara rağmen etrafına ışık saçmayı hiç kesmemiştir. Sahneye ilk adımını 1932 yılında ufak bir gelir elde etmek için başvurduğu figüran-stajyerlik ile başlayan ve 1933 yılında "Söz bir Allah bir" filmiyle beyazperdeye atılan Cahide Sonku'nun tiyatro sahnesinde yerini alması ve ardından sinema perdelerine geçiş yapması, kullanmasını çok iyi bildiği yeteneği ve azmin sayesinde çok uzun sürmemiştir. Türk sinemasının evriminde önemli bir rol oynayan Cahide Sonku kariyeri boyunca 27 filmde oynamış ve 3 filmde yönetmen koltuğuna oturarak bir ilke imza atmıştır.

1933'ten 1971'e kadar olan; şehvet ve başarının doruğundan hayatının en dip noktasına kadar aşk, kıskançlık, azim, gurur gibi her türlü duyguyu içeren kariyeriyle Cahide Sonku, Türk Sinemasına ismini altın harflerle kazımış ve vardığı son nokta ne olursa olsun beyazperdedeki zirvesiyle anımsanmayı başarmıştır.

Ece İpek PEHLİVAN

MUSTAFA KEMAL *Hakkında* ATATÜRK

- Sportmen kişiliği vardı. Her gün at biner, yüzmeye gider ve bilardo oynardı.
- Askeri lisede öğrenmeye başladığı Fransızca'yı sonraki yıllarda geliştirdi. Zengin bir kelime bilgisi vardı. Konuşurken araya Fransızca sözcükler de eklerdi.
- Eğitim hayatı boyunca en başarılı dersi matematikti. Pozitif bilimlere ilgisi hayatı boyunca sürdü.
- Kendisine "Ata" diye hitap edilmesinden hiç hoşlanmazdı.
- Başucu kitabı Reşat Nuri Güntekin'in ünlü "Çalığışu" romanıydı, romanı hep yanında taşır, her gün rast gele bir yerinden açar, birkaç sayfa okurdu.
- Yabancı memleketlere veya milletlerarası konferanslara giden arkadaşlarına söylediği bir söz:
- Sesiniz benim sesimdir, unutmayınız!
(Falih Rıfkı Atay, Çankaya, 1969, s. 549)
- Bir sohbet esnasında Fransız Büyükelçisi'ne söylemiştir:
-Ekselâns, Paris'i çok görmek istiyorum; ama büyük törenlerle karşılanacağım Paris'i değil! Ben Paris'e, dünyanın bu güzel şehrine, operalarını, tiyatrolarını, revülerini, zarif kadınlarını bir daha görmek için gitmek isterim. Dedim ya, gençlik hatıralarımı tazelemek için... Böyle olunca da "kendini tanıtmayarak" belli olmadan gitmek isterim; yoksa törenlerle karşılanmak için değil!
(Cevat Dursunoğlu, Son Havadis gazetesi, 10. 11. 1955, s. 3)

Melisa Almila KAYABAŞ

Gibisin

Ölüm gibisin ölüm!
Buz gibi buz,
Sanki bir camın üstüne atılmış kiremit
Paramparçasın bugün.
Tuz buz!
Her kırığın birer ayna,
Binbir yüzünü gösteriyor yüz­süz!
Sahte de!
Hadi sahte de!
İki yüzlülük az kalmış sana
Çıkmışsın aynalar odasına,
Sallıyorsun ele hoyratça!
Şu Gibiydi,
Öyle Gibi,
Gibisin...

İşte O Kıyı

Dalıp gidelim diye yapılmış ufukları
Hırçınlığını belirtmek için yaratılmış dalgaları
Güzelliğini göklere vuran mavisi ile,
Bizle dalga geçen martıları...

Derin nefes aldırın gün batımıyla
Olgun ve yaşlı küçük sandalı
Düşünürü düşündüren beyaz sesiyle
İşte aradığımız o kıyı...

Kayıp Neticeler

Yalın kalınca gözler
Hep bir ağızdan başlar düşünceler
Birini nezaketle seçer
Sıkı sıkı tutunur küçük cüceler
Hızlanır da durulmaz yelkovan
Hırslanır da uyutmaz geceler
Uyanır da uyuyamaz
Uyurda uyanamaz geçkin hevesler
Üzümde bir buğu olur da kaybolur neticeler

1.Yazma serüveniniz nasıl başladı?

Yazmaya lise yıllarımda başladım. Öykü yazıyordum. Birkaç yarışmada derece alıp Türk Dili ve Edebiyatı bölümünde okumaya da o zaman karar verdim. Sonrasında ablam Didem Madak'ın şiir ve edebiyatla olan yolculuğu sürerken ben ona bir mektup yazıp yazmayı bıraktığımı söyledim. Yirmili yaşlarda tabii. Neden vazgeçtim? Korktuğum ve kaçtığım şey yazmak mıydı yoksa kendim miydi bilmiyorum. Kırk yaşında yeniden yazmaya başladım. Artık annem gibi ablam da yoktu hayatımda. Öykülerimin içimdeki dağınıklığı topladığımı söyleyebilirim. İlk kitabım "Anlamsızlık Saati" de böyle doğdu.

2.İlk kitabınızı geç çıkardığınızı düşünüyor musunuz?

Her şeyin iç zamanı olduğunu düşünürüm. Bu içselleştirdiğimiz şeyler bir takvim, bir saat belirler. Zamana ait savrulmalar da ruhumuzdaki kaymalardan olur. Benim dengemi bulmam için birçok karşılaşma anı yaşamam gerekiyormuş. Kayıplarım, kendimi bulmamda ve tekrar yazmaya başlamamda etkili oldu. İlk kitabım için de geç kaldım mı bilemiyorum. Bildiğim şu ki arayışta olduğumuz her süreç başlangıçları doğurur. Korkmamak ve herkes için belirlenmiş kurallardan arınıp yola çıkmak gerekir. Er ya da geç...

3.Öykülerinizi yazarken belirli bir ritüel veya yazma alışkanlığınız var mı? Varsa, bunu paylaşabilir misiniz?

Öykülerimi kendime ait küçük bir odada yazıyorum çoklukla. "Radyo Kedisi" uygulaması açık oluyor telefonumda. Yazarken radyo dinlemeyi seviyorum. Dişlerimi fırçalayıp büyük bir bardak su alıp kendimce bir arınma anı oluşturuyorum.Yazdıklarımda mı yoksa benliğimde mi bu arınma net bir şey söyleyemiyorum. Kedim Suşi de geliyor yanıma. Arada ayağımı yalayıp bana ait olduğum zamanı hatırlatıyor. Önceleri kâğıt kalem kullanırdım. Son dönemde bilgisayarda yazıyorum. Daha hızlı akış sağlıyor.

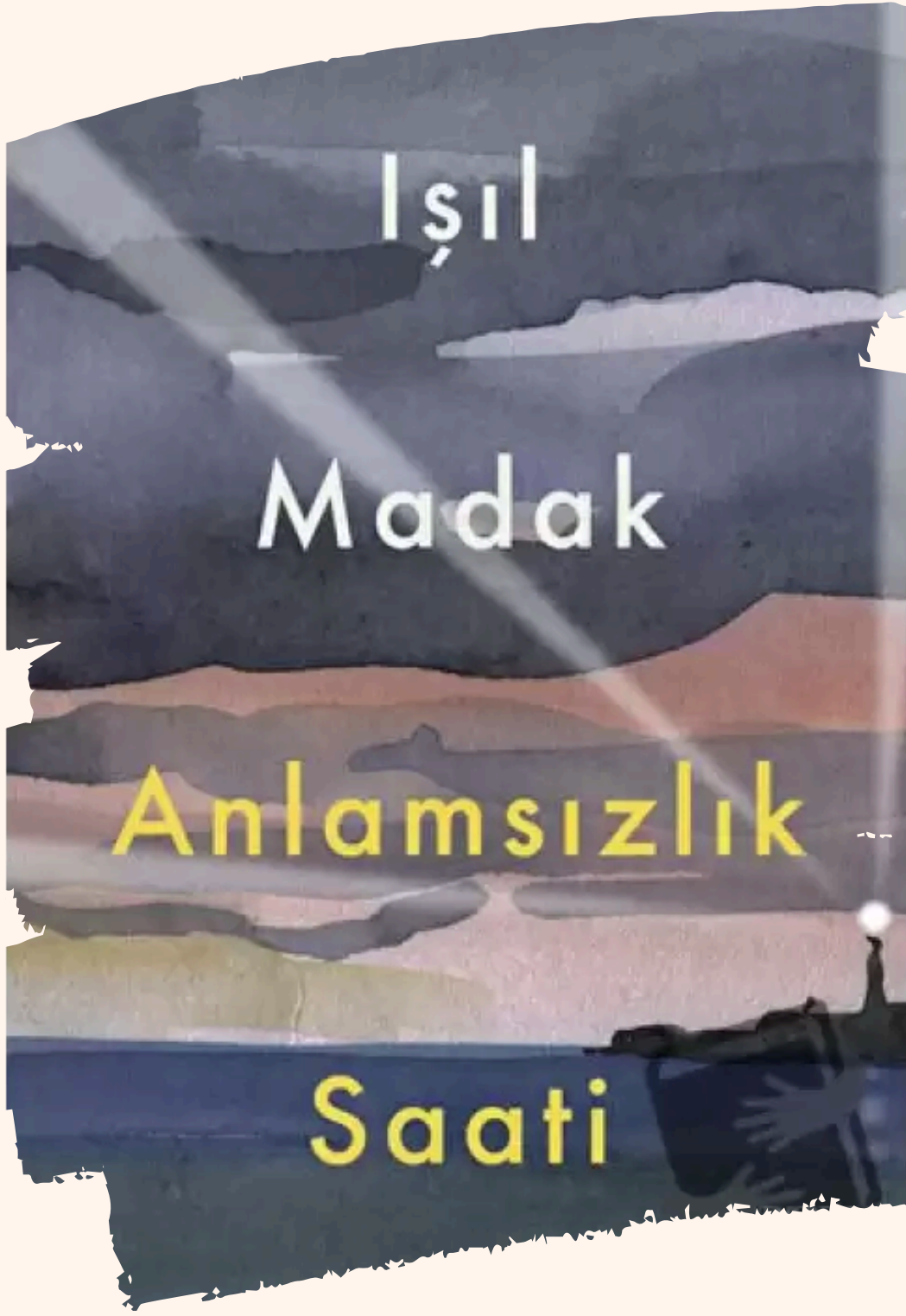
4.Didem Madak'ın kardeşi olmak yazarlığınızı olumlu veya olumsuz olarak nasıl etkiledi?

Didem Madak'ın kardeşi olmaktan onur duydum, bu hep böyle sürecekti. Tekrar yazmaya döndüğümü görmesini isterdim. Zaman makinesi olsa sanırım ona kitabımı göstermek isterdim ilk önce. Olumlu yanı elbette "Madak" soyadını taşımak ancak özdeşlik kurulması bazı durumlarda yorucu olabiliyor. Onun çok farklı kesimlerden okuru var, büyük zenginlik. Bu okurlardan benim şiir yazdığımı sananlar var. Oysa şiir denemem hiç olmadı. Her şeye rağmen harika bir ablanın ve harika bir şairin kız kardeşi olmak çok güzel.

5.İlk kitabınız edebiyat çevrelerinden olumlu eleştiriler aldı ve ikinci kitabınız için edebiyatseverlerde bir beklenti oluştu. Yeni bir kitap hazırlığı var mı?

Ne mutlu ki "Anlamsızlık Saati" ilk kitap olmasına karşın okuruyla çokça kucaklaştı. Olumlu dönütler aldı. İkinci dosyam hazır gibi. Üzerinde sürekli çalışmak gerekiyor. Çalışma süreci hiçbir zaman bitmiyor. Yeni öyküler de kapıyı tık tık çalıyor, açmasam olmaz. 2025 yılında -denge halini koruyarak-belki kitabıma kardeş gelebilir.

6.Okurlarınızın tepkileri sizin için yazma sürecinizde önemli bir rol oynuyor mu? Rol oynuyorsa nasıl?

Okur gerçekten bambaşka deneyimler yaşıyor. Öykülerimi konuşmak için aldığım davetlerde öyle ilginç sorular yöneltiliyor ki ben yazarı olarak dönüp öyküme tekrar bakıyorum.

Bu yabancılaşma değil aslında. Tam tersi yazarın kendisine yaklaşması. Kurgu sırasında bağımsızlığını ilan eden bellekle yüzleşme anı. Bu çok değerli ve gerçekten yol gösterici.

7.Yığın Dergisi bir lise edebiyat dergisi, okurlarınıza ve bizlere neler son olarak neler söylemek istersiniz?

Bu röportajı gençlerin okuyacağını bilmek beni heyecandırıyor. Yeğenim Füsun Çelik'in de bu dergiyle ilgili bir çalışmada yer alması onur verici.

Lise yıllarımızda birkaç arkadaş birleşip ömrü çok uzun olmayan "Yağmurun Sisi" adlı dergiyi çıkarmıştık. Her sayıda farklı heyecanlar duyduk. Yığın'ı da çıkaran okuyan emek eden herkesi kutluyorum. Şu teknoloji çağında edebiyatın gücünü artırmak için- kitaplar, dergiler büyük önem taşıyor. Yazmak büyülü bir yolculuk; bu yolculukta gemi de personel de deniz de yol da rota da hatta varılacak yer de sizsiniz. Kişinin kendi fethi diyebiliriz. O hâlde düşünsel sürecini yaşayan her kaptanın yolu açık olsun.

YÜKSELLE

Sanat Üzerine

• Sanat yolunda attığınız ilk adım nedir?

4 yaşlarındayken annem ile pazara gitmiştik, orada kaval görmüştüm onunla bir şeyler çalmaya çalıştım. Annem doğum günü hediyesi olarak ne istediğimi sormuştu bana. Orada üzerinde GEORGE yazan bir gitar vardı, dedim ben bunu istiyorum. Annem dedi: "Ne yapacaksın o gitarı? Çalmaya kalkacaksın, çalmayacaksın, sonra atacaksın." Dedim, "Ben istiyorum." En alt telden başladım çalmaya, ondan sonra da ardı arkası kesilmedi. Sonrasında ailemi zorladım hep sanatçı olma konusunda, müziğe olan düşkünlüğüm konusunda. Ondan sonra da babamdan bağlama istedim, babam da "Niye ki bağlama?" falan dedi ama aldı en sonunda. Sağ olsunlar bana çok destek oldular.

• Sanat hayatıma çok büyük katkısı oldu dediğiniz biri var mı?

Öncelikle herkesin bir katkısı oldu, hatta şöyle bir katkısı oldu: Bazı örnekler gördüm önümde ve onlar kesinlikle yapmamam gereken örneklerdi ve ben de yapmadım onları. Ama bunun yanı sıra birçok insandan birçok şey öğrendim. Tabii ki konservatuvarda öğreniyorsun bunları ama uygulamalı olarak görmek farklı bir şey.

Uygulamalı olarak da çok farklı insanlar ile tanıştım, tabii ki bunların en önemli yerinde de Sezen Aksu ile tanışmam var. Sezen Aksu ile tanışmak demek benim için çok büyük bir şanstı. Onunla tanışınca Sezen Aksu bana "Vokalistim olur musun?" dedi. "Ben bas çalışıyorum ama nasıl yani vokal olmam ben." dedim. Olsun olsun dedi, o zamanlarda Sezen Aksu'da Harun Kolçak vardı. O rahatsızlandığı için gruptan ayrılmak zorunda kalmış, yerine gelen başçı da ben vokal yapamam demiş. Onun üzerine beni tavsiye etmişler. Sonra ben bas çalıp vokal yapmaya başladım. Sonrasında da ardı arkası kesilmeden çok güzel bir dostluğumuz oldu Sezen Aksu ile.

• Birinin "Ben sanatçıyım." diyebilmesi için taşıması gereken spesifik özellikler var mıdır? Sizce şarkısı olan her kişiye sanatçı diyebilir miyiz?

Her şarkı yapana sanatçı diyemeyiz. Hele şarkı sözü yazarlarından "Ben şarkı sözü yazdım." diye geçinen bir sürü insan var. Halbuki şiir yazıyorlar. Farkında değiller. Şarkı sözü yazmak çok ayrı bir şeydir. İki elin parmaklarını geçmez şarkı sözü yazan insanlar çünkü onlarda bir kere projede denen şey var.

Projede, ne demek biliyor musun? Projede, kelimelerin doğru kullanıldığı şeklidir. Yani doğru dürüst telaffuz edip doğru dürüst söylemek demek. Ondan sonra kapalı hece var, açık hece var. Sezen'le çalışırken ben buna çok dikkat ederdim.

Mesela bir kelimeyi söylüyorsun, bu kelime güzel olmadı. "Bunu farklı bir kelimeye çevirir misin?" demek istersin. Şimdi, şiir yazan bir insana "Bu kelimeyi değiştir." dediğin zaman "Ben değiştiremem onu." der. Şarkı sözü yazan insanlarsa sana on tane aynı kelimenin farklı versiyonunu çıkarırlar. Her şarkı yazanın sanatçı olup olmaması konusu çok tartışmalı bir şey. Çünkü sanatı sanat için yapmak var, bir de sanatı halk için yapmak var. Sanatı sanat için yapan zaten bizim sanatçı demediğimiz insanlar. Oysaki sanatı halk için yapan insanlar, bol bol beğeni alıyor beğeni topluyor ve o beğeniyle sanatçı konumuna geçiyorsun. Sanat yapmak için yetenek birinci planda ancak yetenek de yetmiyor, üzerine çalışma gerektiriyor çünkü yetenekli çok insan var ama çalışmaya üşeniyorlar. Üşengeç insanlardan asla iyi müzisyen olmaz. Müzisyenler için söylüyorum ama diğer şeylerde de bu böyledir. Yani her zaman çalışmak gerekir. Gerek pratik olsun gerek yazı üzerinde olsun. Her türlü şeyde çalışmak lazım. Yetenekli olup çalışan insanlar bu işte başarılı oluyorlar.

- **Sanatçı olmanın hayatınıza kattıklarından bahsedebilir misiniz?**

Bu sorudaki temel kasıt ünlü olmanın mı, sanatçı olmanın mı katkıları? İki farklı şeyler. Ünlü olmanın katkıları şöyle bir şey "Hoş geldiniz, Levent Bey!" Herkes böyle karşılıyor beni. Şimdi kendini övüyormuş gibi olmasın ama genelde insanlar hep bana sevgiyle yaklaşırlar. Bu da çok hoşuma gidiyor benim. İnsanların duygularına tercüman olduğun için sana sevgi duyuyorlar. Beni niye seviyorlar? Çünkü ben bir şarkı söylüyorum, o şarkıda insanlar kendi duygularını görüp o duygularla bana iyi gözle bakıyorlar. Yani tamamen bu.

- **Hayal gücü, çalışma ve yetenek arasında nasıl bir bağ kurabiliriz?**

Hepsinden olmalı, çünkü sanatçılık dediğin şey yaratıcılık, yaratıcılık için hayal etmen lazım. Hayal kurmadan hiçbir şey yapamazsın dolayısıyla yetenek de lazım. Yetenek varsa eğer hayal kurup onu yapabilirsin. Yeteneğin yoksa hiçbir şey yapamazsın. Yani hayal ediyorum. Ben çok güzel bir beste yaptım, hit yaptım. "Nerede o hayalin gerçeği?" dediğin zaman ya da birinin piyanonun başında onu sana direkt olarak söylemesi lazım. Ama söylemiyorsa eğer yetenek yok demektir. Kısacası yetenek, çalışma ve hayal gücü bunların üçü de lazım şeyler sanatçı olmak için.

Önemli Türk

Kadın Oyuncular

Sinema

Size Türk Sinemasına izini bırakmış bazı önemli kadın oyuncularını tanıtacağım...

Ayşen GRUDA (1944-2019)

Ayşen GRUDA, lakabıyla 'domates güzeli', Süt Kardeşler, Tosun Paşa ve Gülen Gözler gibi çokça tanınan filmlerde oynamıştır. Kendisi Türk Sinema tarihinde kullanılmamış sözleri ortaya çıkarmış, rahat ve samimi havasıyla Türk sinemasında tanınan bir çehre olmuştur.

Adile NAŞİT (1930-1987)

Gerçek adıyla Adela ÖZCAN en çok Hababam Sınıfı film serisinden tanınmada Neşeli Günler ve İşte Hayat gibi filmlerde oynamıştır. Herkesin tanıdığı o gülüşü ve anaç tavırlarıyla kalpleri ısıtmıştır.

Türkan ŞORAY (1945)

Yeşilçam'ın dört yapraklı yoncalarından biri olan Türkan ŞORAY etkileyici havası, güzelliği ve ikonik rolleriyle herkesin tanıdığı bir oyuncudur. Ayrıca "Sultan" lakabıyla anılan Şoray, oynadığı 222 film ile, dünyanın 'en çok film çeviren' kadın oyuncusu unvanına sahiptir.

Yıldız KENTER (1928-2019)

Yıldız Kenter, tam adıyla Ayşe Yıldız Kenter Güngör onlarca tiyatro ve filmde rol almıştır. Kendisi bir sürü ödül almıştır. Yarı İngiliz olan Kenter aynı zamanda İngilizce oyunlar sergilemiştir. Başarılı bir aktör olmanın yanı sıra Devlet Sanatçısı ve UNICEF Türkiye İyi Niyet Elçisi'dir.

Ece KÖSTEM

GREENPEACE

Greenpeace nedir?

Greenpeace Dünya'nın birçok farklı yerinde şubesi bulunan bir sivil toplum kuruluşudur. 1971 yılında Kanadalı küçük bir grubun, Amerika'nın Kanada'da yaptığı nükleer denemelere karşı nükleer deneme alanına gitmek üzere küçük bir balıkçı teknesiyle yola çıkmalarıyla ortaya çıktı. Onların cesareti, inancı ve protestolarındaki barışçıl yapı binlerce insanı heyecanlandırdı ve bir araya getirdi.

Greenpeace'in amacı nedir?

Greenpeace amacının "Dünya'nın tüm çeşitliliği ile yaşamı besleme gücünü garantiye almak" olduğunu belirtir ve küresel ısınma, ormanların yok olması, aşırı avlanma, ticari balina avcılığı, genetik mühendisliği ve nükleer gibi dünya çapındaki sorunlardaki kampanyasına odaklanır. Greenpeace bağımsız bir dernek olmasından ötürü siyasi partiler ve kurumlardan maddi destek almaz ve yaklaşık 3 milyon bireyin katkısıyla çalışmalarını sürdürür.

Greenpeace çalışmaları nasıl yürütür?

Greenpeace tüm dünyada çevreye karşı işlenen suçlara karşı kampanyalar yürütür. Bu kampanyalar; barışçıl doğrudan eylemler, yetkililerle görüşmeler, uluslararası anlaşmalara gözlemci olarak katılma ve lobi faaliyetleri, seçenekler ve çözümler üretmek ve fikirleri kamuoyuna sunmaktır.

Daha çok bilgi için:

<https://www.greenpeace.org/international/>

veya

<https://www.greenpeace.org/turkey/>

Ece KÖSTEM

Bu güzel sayfaları bizimle birlikte süsleyip can veren tüm arkadaşlarımıza çok teşekkür ediyoruz. Gelecek sayılarımızda da yine sizlerle buluşabilmenin umudunu ve heyecanını yaşıyor, ruhunuzun kalemiyle yazdığımız ve çizdiğimiz tüm eserlere dergimizde yer vermeye can atıyoruz.

İletişim:

yigindergisi@gmail.com

Kaynakça

- <https://tr.pinterest.com/pin/1112107701721140547/> (Erişim Tarihi: 09.06.2024)
<https://tr.pinterest.com/pin/23643966786858302/> (Erişim Tarihi: 09.06.2024)
<https://tr.pinterest.com/pin/23643966786858302/> (Erişim Tarihi: 09.06.2024)
<https://tr.pinterest.com/pin/947233734102488234/> (Erişim Tarihi: 09.06.2024)
<https://tr.pinterest.com/pin/2462974790228539/> (Erişim Tarihi: 09.06.2024)
<https://tr.pinterest.com/pin/3448137208500436/> (Erişim Tarihi: 09.06.2024)
<https://tr.pinterest.com/pin/14214555067153737/> (Erişim Tarihi: 09.06.2024)
<https://tr.pinterest.com/pin/1759287339193954/> (Erişim Tarihi: 09.06.2024)
<https://tr.pinterest.com/pin/12947917669191274/> (Erişim Tarihi: 09.06.2024)
<https://tr.pinterest.com/pin/541417186467031219/> (Erişim Tarihi: 09.06.2024)
<https://tr.pinterest.com/pin/699465385906726704/> (Erişim Tarihi: 09.06.2024)
Kocatürk, U. (1999). Atatürk'ün Fikir ve Düşünceleri. Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Kurumu Atatürk Araştırma Merkezi, Semih Ofset, Ankara.

YIĞ-IN

Edebiyat ve Sanat Dergisi 2023-2024